

KORT NYT
UDLAND

Svindelmistænkte fanget på bånd

Den internationale storbank HSBC er under anklage for at have snydt en af sine egne kunder, **Cairn Energy**, i en stor valutahandel. Under sagen, der kører i USA, er det kommet frem, at handlernes telefonsamtaler er taget på bånd, skriver Bloomberg. Banken og to chefer er anklaget for at have manipuleret prisen på det britiske pund opad, lige før banken eksekverede en enorm købsordre på 3,5 mia. dollar. Det skulle have givet banken en øget profit på ordren på 8 millioner dollar, 50 millioner kroner.

Ritzau

Foto: Isse Kato/Scampix

Japans Shinzo Abe står til storsejr

Premierminister **Shinzo Abes** koalition ser som ventet ud til at opnå en sejr i søndagens parlamentsvalg i Japan. Det viste de første valgstedsmålinger oven på en 12 dage lang lynvalgkamp. Efter de første målinger understregede Abe endnu engang, at han ville bruge sine kræfter på at håndtere truslen fra styret i Pyongyang: "Som jeg lovede under valget, er min umiddelbare opgave at tage mig af Nordkorea. Ifølge nyhedsbureauet Kyodo mødte bare 53,7 pct. af vælgerne frem for at stemme.

Ritzau

Catalonien: Værste angreb siden Franco

Den spanske regerings tiltag mod Catalonien er de "værste angreb" siden **Francisco Francos** diktatur. Den siger den catalanske leder, **Carles Puigdemont**: "Det værste angreb mod institutionerne og menneskene i Catalonien siden Francisco Francos militære diktatur," siger han.

Lørdag påbegyndte den spanske regering en proces, der skal begrænse Cataloniens selvstyre. Regeringen vil udløse artikel 155 i landets forfatning, som svar på krisen med Catalonien. Det er aldrig sket før. Det er den artikel, der gør, at regionens selvstyre kan ophæves.

Ritzau/Reuters

Sverige til kamp mod sexchikane

Debatten om sexchikane og overgreb kører stadig på de sociale medier, og kampagnen #metoo har nu også fået den svenske regerings opmærksomhed. Mandag sender regeringen en indbydelse til et møde ud til arbejdsmarkedets parter. På mødet skal de diskutere, hvordan seksuelle overgreb og chikane kan forebygges.

Arbejdsmarkedsminister **Ylva Johansson** minder om et krav til arbejdsgiverne om at forebygge krænkelse på arbejdspladserne. Kravet blev indført for to år siden. Mødet skal klarlægge, hvordan reglerne om forebyggelse skal anvendes.

Ritzau

Tjekkisk valgvinger søger aktiv EU-rolle

Forretningsmanden **Andrej Babis**, hvis parti, ANO, har vundet weekendens parlamentsvalg i Tjekkiet, vil søge samarbejdspartnere uden for Visegrad-landene i spørgsmål om blandt andet indvandring og fødevarer kvalitet. Det siger han til nyhedsbureauet Reuters. Her står det klart, at ANO har vundet valget med 29,6 pct. af stemmerne.

Visegrad-landene – eller V4 – omfatter Polen, Ungarn, Slovakiet og Tjekkiet. Andrej Babis siger således, at han mener, at Tjekkiet er nødt til at søge en aktiv rolle i EU og finde allierede i kampen for at standse ulovlig indvandring.

Ritzau

Lufthansa skyder

Efter årelang snak om opkøb og fusioner i europæisk luftfartsindustri er der nu hul på bylden. Lufthansa tager føringen – mens andre står på spring

Af Uffe Hansen, Hamborg

Fra Berlin til Rom. Tyske **Lufthansa** er i front med at sætte en helt ny dagsorden i Europas luftfartsindustri. Efter overtagelsen af hovedparten af konkurstruede **Air Berlin** er næste scene i Italien, hvor regeringen i Rom har fået et købstilbud på dele af **Alitalia**.

"Købstilbuddet indeholder et koncept med et nyt struktureret **Alitalia**, der som **New-alitalia** med en fokuseret forretningsmodel vil være bæredygtigt," skriver Lufthansa om budet på det statsejede italienske selskab.

Lufthansa ønsker ikke at kommentere sin ekspansionsiver nærmere, men det ses som et klart skifte hos Europas største luftfartsselskab, som

236

mia. kr. nåede Lufthansa i omsætning i 2016, hvilket er over syv gange så meget som SAS

for tre år siden selv kæmpede med at få styr på indtjening og struktur. Nu er tingene under kontrol, og derfor kan selskabet gå forrest i den oprydning i branchen, som eksempelvis allerede er sket i USA.

"Vi forventer yderligere konsolidering i Europa. Man vil se på, hvem der har penge og vilje til at investere, samt hvilke selskaber, der er klar til

at blive overtaget," vurderer **Aage Dünhaupt**, talsmand for organisationen **Airlines for Europe**.

Ifølge brancheekspert og aktieanalysechef i **Sydbank**, **Jacob Pedersen**, er scenen helt ny.

"Vi har altid snakket konsolidering i den her branche. Forskellen er, at nu er der købere, der har finansielt og organisatorisk overskud til at foretage opkøb. Det har vi ikke set før," siger han.

Flere falder fra himlen

Begge henviser til USA, hvor de fem største selskaber sidder på 75 pct. af al trafik, mens de fem største i Europa blot har 40 pct. af markedet. Samtidig har det aldrig været billigere at flyve.

Og det er ikke alle, som klarer den udvikling, **Alitalia** og **Air Berlin** og det britiske **Movion** er de første ofre dette efterår.

Alitalia har været under pres længe. Selskabet blev insolvent, da medarbejdere afviste en redningsplan efter flere års tab. Derfor har den italienske regering indledt jagen på nye ejere til et samlet selskab, hvor budfristen udløb i sidste uge. Også den britiske lavprisoperatør **Easyjet** har lagt et bud, mens **Ryanair** har trukket følehornene til sig.

To vindere i Europa

Jacob Pedersen forventer, at Lufthansa, sammen med flyalliancen **IAG - British Airways, Iberia og Vueling**, bliver vindere i oprydningen. Efter længere forhandlinger kunne Lufthansa 13. oktober afsløre overtagelsen af **Air Berlin**.

Lufthansa overtager hovedparten af det tyske selskab, svarende til 81 fly og 3000

medarbejdere og flytter forretningen over i Lufthansas eget lavprisselskab **Eurowings**.

"Vi kommer til at se Lufthansa og IAG købe op. Jeg forventer, Lufthansa vil samle flere lavprisselskaber op fra den østlige del af Europa, som passer ind i Eurowings, og som fint kan bruges længere frem," forventer han.

Hos **SAS** og **Norwegian** følges

FAKTA | Lufthansa i offensiven

- **Lufthansa** køber hovedparten af **Air Berlin**, som indstiller flyvningen 27. oktober. Aktiviteten flyttes til **Eurowings**, som bliver Europas hurtigst voksende lavprisoperatør. 81 fly og 3000 medarbejdere følger med.
- **Alitalia** er konkurstruet og sat til salg. Italiens regering vil helst sælge samlet, men bl.a. Lufthansa og **Easyjet** byder på dele af selskabet.
- Lufthansa havde en omsætning på 236 mia. kr. i 2016 og et overskud efter skat på 13 mia. kr. Gevinsten omsættes nu til en offensiv vækststrategi.

uha

Air Berlins exit giver kort dyl

Af Uffe Hansen, Hamborg

Air Berlins exit fra rutekorsettet koster **Københavns Lufthavn** flytrafik og penge. Faldet i antallet af afganges ventes dog kun at være kortvarigt.

"Det vil betyde et kortere dyk i udbuddet af sæder. Luftfartsselskaberne deler året i vinter- og sommerprogrammer, og **Air Berlin** stopper her i København, når vinterprogrammet starter 26. oktober. **Eurowings** erstatter dog ruterne til Berlin og Düsseldorf fra 15. januar," forklarer ruteudviklingschef **Morten Mortensen**.

"De lufthavne, der har givet en kreditfacilitet til **Air Berlin**, får næppe alle deres penge igen"

Morten Mortensen, rutechef, Københavns Lufthavne

Eurowings er **Lufthansas** lavprisselskab, der på den vis bliver nyt selskab i Kastrup

Air Berlin har været lufthavnens syvendestørste selskab med 509.000 passagerer i 2016. Selskabet stod foran en kon-

kurs, efter at storaktionæren **Ethihad Airways** fra Abu Dhabi smækkede pengeposen i.

Kortvarig statsgaranti

Det tvang den tyske regering ind i en redningaktion med en midlertidig statsgaranti for at holde selskabet på vingerne, indtil en handel med primært Lufthansa kom på plads 13. oktober. Det sidste **Air Berlin**-fly letter 27. oktober. Statsgarantien har sikret lufthavnen betaling for visse ydelser, men ikke alle omkostninger er dækket.

"Den tyske stat garanterede, at **Air Berlins** drift kunne fortsætte i en periode. Men de lufthavne, der har givet en

kreditfacilitet til **Air Berlin**, får næppe alle deres penge igen," siger Morten Mortensen.

Ruteudviklingschef, Morten Mortensen, Københavns Lufthavne. PR-foto

fusionsfest i gang

udviklingen, men der skiftes ikke strategi af den grund.

“Generelt har SAS mange konkurrenter i Europa, og vi er vant til forandringer. Vi har ikke set den samme konsolidering i Europa som i USA. Det kan være, at den er på vej,” siger SAS Danmarks pressechef, **Mariam Skovfoged**, mens Norwegians kommunikationschef, **Lasse Sandaker-Nilsen**

“Vi forventer yderligere konsolidering i Europa. Man vil se på, hvem der har penge og vilje”

Aage Dünhaupt, talsmand, Airlines for Europe

konstaterer, at der er hård konkurrence i europæisk luftfart.

“Det er en naturlig konsekvens, at nogle falder fra, og der bliver en konsolidering. Vores globale strategi ligger fast og bliver ikke påvirket af den udvikling,” siger han.

Konsolideringen bliver hele tiden presset af nye flytyper, der tager kampen op med direkte ruter fra mindre destina-

Lufthansas adm. direktør, Carsten Spohr, har pengene til at spille offensivt med musklerne. Kampen om tronen i Europa er i fuld gang.

Arkivfoto: Stringer/Scapix

tioner. Norwegians plan om en rute fra Aalborg til New York er et eksempel på dette.

ufha@borsen.dk

Analyse

Af Uffe Hansen, korrespondent Tyskland

Bliver SAS slugt af den tyske gigant?

Onsdag blev SAS-aktien banket i vejret efter forlyden-der om, at **Lufthansa** drøfter køb af SAS-andel med det skandinaviske flyselskabs ejere.

Sådan skrev Børsen 14. april 2016 i en artikel, der føjede sig til rækken af flere års spekulationer om, hvorvidt SAS' tyske partner i **Star Alliance** denne gang skulle gøre rygter til realitet. Det skete som bekendt ikke – men hvad nu?

I sidste uge blev Lufthansas topchef, **Carsten Spohr** spurgt om dette ved et branchemøde i Bruxelles og svarede afvisende. Lufthansa har ellers penge og struktur på plads, mens SAS er på jagt efter nye investorer og aktionærer. 3. november godkendes således en emission svarende til

“SAS' behov for en “hvid ridder” er på retur, for der er bedre styr på økonomien”

20 pct. af kapitalen, hvor især de norske og svenske regeringer hellere vil sælge ud end købe op. Den danske regering holder derimod mere fast i SAS – måske også af hensyn til trafikken i **Københavns Lufthavne**.

Sydbanks brancheekspert **Jacob Pedersen** ser aktiesalget som en lakmestest af, om der reelt er købere til SAS. Men samtidig er SAS' behov for en “hvid ridder” på retur, fordi der er bedre styr på økonomien.

Hvis Lufthansa måske ikke har samme interesse for SAS i øjeblikket, kan det skyldes et fokus på at vokse som lavprisooperator via selskabet **Euro-wings**, der eksempelvis snart overtager **Air Berlins** ruter. Omvendt passer Lufthansas interesse i **Alitalia** ikke umiddelbart ind i den filosofi, idet selskabet er en klassisk netværksoperator som Lufthansa selv. Detaljerne er endnu ikke afsløret, men den tyske konsolidator har lagt op til et “Newalitalia.”

Alt kan ske i luftfarten, så om SAS på et senere tidspunkt bliver en del af Carsten Spohrs ekspansioniver, kan vi måske blive klogere på i november. Der er fortsat plads til spekulationer – og flere artikler om temaet.

K i Kastrup

Han forudser, at Københavns Lufthavne taber et “relativt” mindre beløb på Air Berlins exit, men vil ikke sætte tal på.

SAS udvider tyske ruter

SAS udvider fra starten af november ruterne til Tyskland med i alt 200 afgang fra Stockholm og København til Berlin.

Fra København til Berlin udvides sædetallet med over 50 pct. svarende til 14.000 ekstra billetter. Fra Stockholm udvides med 20 pct.

“SAS tilpasser løbende netværket efter interessen, og vi ser nogle forretningsmuligheder netop nu, fordi fore-spørgslen er stor til Tyskland.

Vi forventer at kunne fylde flyene med udvidelserne af vinterprogrammet,” siger SAS' danske pressechef **Mariam Skovfoged**.

Lufthavnen tror ikke, at en konsolidering blandt luftfarts-selskaberne vil ramme selskabets overordnede trafikudvikling.

“Der er uden tvivl en konsolidering i gang i luftfartsbranchen. Vi følger naturligvis nøje, hvad det betyder for vores kunder, men forventer ikke, at det får afgørende betydning for udbuddet til passagerne,” mener Morten Mortensen.

Lufthavnen blev benyttet af 29 mio. passagerer i 2016.

ufha@borsen.dk

“Konkurrence ved kød på ruter”

Af Uffe Hansen, Hamborg

Fusionsiveren blandt luftfartsselskaberne vil næppe dæmpe konkurrencen og koste kunderne dyrt.

Det har de danske erhvervsrejsende tillid til, selv om færre operatører i princippet øger risikoen for mindre kamp om kunderne.

“Vi følger udviklingen, men ser ikke den store fare ved konsolideringen. Når **Lufthansa** bliver større, er der naturligvis en risiko for at billetterne stiger i pris. Men magtbalancen er ikke forrykket afgørende. Konkurrencen er stadig hård, og vi ser ofte,

at der ikke går lang tid, før nye selskaber melder sig på banen, hvis der er kød på ruterne,” siger **Mette Bank**, formand for sammenslutningen af danske erhvervsrejsende, **Dbta**.

Organisationens medlemmer står for markant del af forretningsfolkernes billetkøb, hvor målet er at sikre de bedste og billigste rejser.

Booking et kludetæppe

Kundernes problemer er mere, at selskaberne modarbejder en nem og enkel booking af rejser i forsøget på at skabe en tilknytning til passagerne. Selskaberne vil hellere have, at kunderne booker billetter direkte på deres hjemmesider i

81

fly flyttes fra Air Berlin til Eurowings

stedet for via fælles søgeportaler. Det er i dag et kludetæppe, konstaterer Mette Bank. “Vi går ikke ind og søger på eksempelvis Lufthansa eller **KLM's** bookingsystem. Vi har brug for en fælles platform, hvor alt er tilgængeligt samme sted,” forklarer hun.

Hvad Lufthansas og måske også **Easyjets** køb af **Air Berlin**, samt hvad en ny ejer af **Alitalia** kan få af betydning for bestilling af billetter, er for tidligt at afgøre.

Lufthansa ser prisfald

Foreløbigt må de rejsende stille sig tilfreds med de første kommentarer fra Lufthansas topchef, **Carsten Spohr**, om følgerne af opkøbet.

“Konkurrencen vil fortsætte med at blive hårdere i Europa og i verden i øvrigt. Vi går ud fra, at priserne fortsætter med at falde,” siger han således til tyske lokalaviser.

Det sidste Air Berlin-fly letter 27. oktober.